

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 345/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja bytom [REDACTED], zastúpených advokátom [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súd v Košiciach č. k. 1 Co 298/2013-297 z 15. októbra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. marca 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja bytom [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), pre namietané porušenie ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva

na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Co/298/2013-297 z 15. októbra 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že návrhom doručeným Okresnému súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) 10. júna 2009 sa sťažovatelia ako navrhovatelia v 1. a 2. rade domáhali proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporca“) „určenia, že byt č. [REDAKOVANÉ] v podiele vo veľkosti 1/1 k celku, ktorý sa nachádza na prízemí bytového domu súp. č. [REDAKOVANÉ], na [REDAKOVANÉ]... patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov“. Sťažovatelia v návrhu tvrdili, že ako predávajúci ešte 28. augusta 2004 uzavreli s [REDAKOVANÉ] (ďalej len „kupujúca“) kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam za dohodnutú kúpnu cenu 670 000 Sk. Napriek tomu, že v kúpnej zmluve bolo dohodnuté, že kupujúca kúpnu cenu vyplatí pred podpísaním kúpnej zmluvy, k jej úhrade nedošlo. Sťažovatelia preto listom 5. októbra 2010 kupujúcu vyzvali na jej vyplatenie s tým, že ak tak neurobí v lehote 5 dní od doručenia ich výzvy, od kúpnej zmluvy odstúpi. Uvedenú výzvu kupujúca prevzala 15. októbra 2004. Sťažovatelia súčasne podaním doručeným Správe katastra Košice (ďalej len „správa katastra“) 6. októbra 2004 túto požiadali, aby konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zastavila vzhľadom na to, že 5. októbra 2004 od kúpnej zmluvy odstúpili. Rozhodnutie správy katastra č. k. V-2470/2004 zo 4. septembra 2007 o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam krajský súd rozsudkom č. k. 6 S/5/2009-76 z 19. mája 2011 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Medzitým na základe kúpnych zmlúv zo 16. januára 2009, 4. marca 2009 a 15. júla 2009 boli nehnuteľnosti prevedené do vlastníctva ďalších osôb, ktorých vklad do katastra nehnuteľností správa katastra povolila pod „V-282/2009, V-1363/2009 a V-5244/2009“.

Po vykonaní dokazovania výsluchom účastníkom konania, viacerými listinnými dokumentmi, ako aj súvisiacim súdnym spisom okresný súd rozsudkom

č. k. 22 C 106/2009-249 z 30. apríla 2013 návrh sťažovateľov ako nedôvodný zamietol, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol:

„Súčasťou návrhu na vklad je prehlásenie predávajúcich, že znaleckým posudkom č. 118/2004 bola ocenená nehnuteľnosť na sumu 547.230 Sk a kúpna cena bola dohodnutá na sumu 670.000 Sk, ktorá bola vyplatená v hotovosti pri podpise zmluvy, ktorých prevzatie podpisom potvrdili (č. l. 10)...

Z výpovede žalobcu v 1. rade vyplynulo, že... peniaze za prevod sľuboval p. [REDAKOVANÉ] (realitný maklér, pozn.) telefonicky. Ten mu žiadne peniaze nedal, preto pýtal ich od kupujúcej, avšak ani ona mu žiadne peniaze nedala...

Súd ako predbežnú otázku riešil, či žalobcovia platne odstúpili od kúpnej zmluvy uzatvorenej s [REDAKOVANÉ]...

Súd uzatvorenú kúpnu zmluvu žalobcami ako predávajúcimi a [REDAKOVANÉ] ako kupujúcou zo dňa 27. 8. 2004 považoval za platnú, keďže nezistil žiadne okolnosti, ktoré by vyvolali jej neplatnosť...

Žalobcovia v konaní pred správnym orgánom, ani v tomto konaní nepreukázali, aby odstúpili od zmluvy potom, ako uplynula kupujúcej dodatočná lehota na plnenie. Právny úkon odstúpenia od zmluvy nadobúda účinnosť okamihom, kedy dôjde do dispozičnej sféry druhého subjektu.

Na základe uvedených skutočností súd je toho názoru, že k platnému odstúpeniu od kúpnej zmluvy nikdy nedošlo a poslednú vetu žalobcov v liste zo dňa 5. 10. 2004 nemožno posudzovať ako platné odstúpenie od kúpnej zmluvy, ale len upozornenie, že ak do stanovenej lehoty nebude plnené, od zmluvy odstúpiť...

Žalovaný pri nadobúdaní vlastníckeho práva k predmetnému bytu bol dobromyseľný a jeho sa nesprávne rozhodnutie správneho orgánu v konaní vedenom pod V-2470/2004 nedotýka, keďže nebol ani účastníkom konania, v ktorom toto rozhodnutie bolo vydané...“

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie, v ktorom namietali, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa ich názoru pre správne rozhodnutie o predmete sporu bolo potrebné zaoberať sa nielen otázkou odstúpenia od zmluvy, ale aj vznikom vlastníckeho práva na strane kupujúcej, vzhľadom

na to, že rozhodnutie správy katastra, ktorým povolila vklad tohto práva do katastra nehnuteľností, krajský súd zrušil, a teda vlastnícke právo nemohli nadobudnúť ani ďalší nadobúdatelia na základe neskôr uzavretých kúpnych zmlúv.

Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Sťažovatelia opakujúc námietky, ktoré vzniesli už pred odvolacím súdom, v sťažnosti tvrdia, že *„rozhodnutia súdov sú arbitrárne a nerešpektujúce zákonnú úpravu obsiahnutú v Občianskom zákonníku. Všeobecné súdy sa pri rozhodovaní vo veci nedostatočným spôsobom vysporiadali s následkami vyplývajúcimi z rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 S/5/2009, ktorým došlo k zrušeniu vkladového konania, na základe ktorého došlo ku vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam prvotnou kupujúcou“*, ktorá sa preto *„nestala vlastníčkou nehnuteľností, a z tohto dôvodu tieto ani nemohla previesť na ďalších nadobúdateľov... v súlade s ust. § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka“*. Na tieto podľa názoru sťažovateľov ťažiskové argumenty nedostali zo strany všeobecných súdov *„dostatočnú odpoveď“*.

Na základe uvedeného sťažovatelia v petite žiadajú, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Co 298/2013-297 z 15. októbra 2014 bolo porušené ich základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, aby rozsudok okresného súdu a napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľom priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 1 055,74 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného

práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľov vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Co 298/2013-297 z 15. októbra 2014, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 22 C 106/2009-249 z 30. apríla 2013 o zamietnutí určovacej žaloby sťažovateľov.

Zo sťažnosti vyplýva, že napadnutý rozsudok považujú sťažovatelia za nesprávny, arbitrárny a nerešpektujúci zákonnú úpravu, keďže sa krajský súd nevysporiadal s ich ťažiskovým argumentom, že odporca, t. j. právny predchodca kupujúcej, nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd v správnom konaní zrušil rozhodnutie správy katastra, ktorým povolila vklad vlastníckeho práva kupujúcej k nehnuteľnostiam.

Vzhľadom na to, že sťažovateľom je známa judikatúra ústavného súdu týkajúca sa jeho oprávnenia preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecných súdov vo vzťahu k obsahu označených práv, v danom prípade ju nebolo potrebné duplicitne citovať.

Na doplnenie však ústavný súd uvádza, že všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.

V súvislosti s námietkou porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd navyše pripomína, že obsahom tohto práva je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Všeobecný súd je povinný na procesné úkony účastníkov primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným právnym poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu (I. ÚS 372/06).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 240/2013).

Aj EŠLP vo svojej judikatúre stabilne zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru síce ukladá súdom povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, túto požiadavku však nemožno chápať tak, že súdy majú povinnosť dať podrobnú odpoveď na každý argument (rozsudok vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, č. 16034/90, § 61). Rozsah, na ktorý sa povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia vzťahuje, môže byť podľa povahy rozhodnutia rôzny. Okrem iného je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré účastník konania môže podať na súdy, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, zvyklosťami, právnymi názormi a vynášaním

a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, č. 18390/91). Skutočnosť, že súd neprerokuje každú podrobnosť tvrdenú účastníkom konania, nie je sama osebe v rozpore s požiadavkou spravodlivého prerokovania veci. Podstatné však je, aby sa neprehliadlo právo účastníka konania byť vypočutý a aby súd posúdil tvrdenia účastníka konania, hoci sa to explicitne neodrazí v konečnom rozhodnutí (rozhodnutie č. 10153/82 z 13. 10. 1986, D. R. 49, s. 67, 74). Odvolací súd sa tiež pri zamietnutí odvolania v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, č. 20772/92).

Citované východiská boli relevantné aj v danom prípade.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že *„preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa... a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné...*

Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku v jeho zamietavom výroku a preto v súlade s ust. § 219 ods. 2 O. s. p. konštatuje jeho správnosť. Na doplnenie odôvodnenia a k odvolaniu žalobcov odvolací súd uvádza nasledovné:

... V preskúmanej veci žalobcovia uplatňovali dôvod odstúpenia od zmluvy podľa ust. § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spočívajúci v skutočnosti, že dlžník (kupujúca) nezaplatila kúpnu cenu ani v dodatočnej primeranej lehote, ktorú jej poskytli veritelia... Takéto odstúpenie od zmluvy (po márnom uplynutí dodatočnej lehoty na plnenie) by nadobudlo účinnosť až jeho doručením kupujúcej, takáto skutočnosť však v konaní nebola preukázaná... Kupujúci tak nadobudli predmet prevodu v čase, keď vklad vlastníckeho práva v prospech v poradí prvej nadobúdateľky bol účinný a tieto nadobudli za určitých podmienok, ktoré sa následne zmenili (právoplatnosťou rozsudku Krajského súdu v Košiciach v konaní sp. zn. 6 S/5/2009 dňom 27. 8. 2011). Je nepochybné, že k zrušeniu rozhodnutia Správy katastra Košice č. k. V-2470/2004 zo dňa 4. 9. 2007 došlo až právoplatnosťou rozsudku správneho súdu, pričom k prevodu vlastníckych práv z pôvodnej nadobúdateľky [REDAKOVANÉ] došlo kúpnu zmluvou zavretou v čase, keď bola preukázateľne vlastníčkou bytu s príslušenstvom, pričom aj v poradí ďalšie kúpne zmluvy boli uzavreté v čase do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku o zrušení v poradí prvého vkladu.“

Ústavný súd na rozdiel od sťažovateľov nepovažuje napadnutý rozsudok krajského súdu za arbitrárny ani zjavne neodôvodnený, keďže z neho vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich ním prijaté rozhodnutie. Preskúmaním tohto rozsudku ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Krajský súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľmi vznesené tvrdenia, na prerokovaný prípad aplikoval relevantné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a svoje rozhodnutie o zamietnutí určovacej žaloby sťažovateľov presvedčivo a náležite odôvodnil.

Právne posúdenie predmetnej veci zo strany krajského súdu (aj vzhľadom na odôvodnenie rozsudku okresného súdu, pozn.) je ústavne akceptovateľné, nemá znaky svojvôle alebo arbitrárnosti, a nemožno ho považovať ani za „denegatio iustitiae“ len z dôvodu, že v napadnutom rozsudku zaujal taký právny názor, s ktorým sa sťažovatelia nestotožňujú. Táto skutočnosť, ako už bolo uvedené, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (podobne II. ÚS 134/09, I. ÚS 313/2010, III. ÚS 127/2012).

Možno teda konštatovať, že krajský súd zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa sťažovatelia pred ním domáhali.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým rozsudkom krajského súdu nenachádza žiadnu príčinnú súvislosť, preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne

neopodstatnenú. A keďže z napadnutého rozsudku krajského súdu nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľov vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť aj v tejto časti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2016